

Fag: KRISTENDOMS-, RELIGIONS-, OG LIVSSYNSKUNNSKAP

Kode: KRL010

Studiepoeng: 10

Vedtatt: Vedtatt av Avdelingsstyret i møte september 2004 (sak A../04)

Fagplanens inndeling:

- 1. Innledning**
- 2. Innhold**
- 3. Organisering og arbeidsformer**
- 4. Vurderingsordning**
- 5. Kunnskapskilder og hjelpemiddel til eksamen**

1. Innledning

Denne studieenheten vil gi studentene en faglig og fagdidaktisk fordypning i Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (KRL) med relevans for KRL-undervisning på alle trinn i grunnskolen. Studieenheten bygger på den obligatoriske grunnenheten KRL 120 i allmennlærerutdanningen, men kan også taes som en frittstående enhet. KRL010 har egenverdi som kompetanseheving, og kan inngå i grunnlaget for videre studier i KRL. Studiet vil være åpent for utvekslingsstudenter. I fagplanen for KRL120 er det formulert en del overordnede prinsipper for profilering av studieenheter i KRL ved HiST-ALT. Disse prinsippene gjelder også for KRL010.

I følge den Nasjonale rammeplanen for KRL, skal lærerstudentene i faget utvikle kompetanse i å forstå så vel norsk kultur og tradisjon som den flerkulturelle virkeligheten. Videre pekes det på at KRL-faget har en brobyggerfunksjon og skal bidra til økt forståelse, respekt, åpenhet og fredelig sameksistens. Studieenheten KRL 010 vil videreføre dette perspektivet i forhold til grunnenheten KRL120.

Gjennom studiet KRL010 vil ekskursjonsdidaktikk og uteskole være vektlagt. Studiet vil derfor omfatte flere ekskursjoner, og det er nødvendig at studentene har mulighet til å delta på disse.

Fagplanen er delt opp i tre målområder:

- Faglig og fagdidaktisk kunnskap
- Å være lærer i KRL
- Samhandling og refleksjon

De tre målområdene griper inn i hverandre men er likevel ikke direkte overlappende. Det første målområdet sier noe om det spesifikt faglige innholdet i kurset. Det andre sier noe om hvordan kurset skal bidra til studentens utvikling i yrkesrollen som lærer. Det tredje målområdet er knyttet til studentens egen utvikling både som selvstendig individ og i samhandling med andre studenter, lærere, elever, foreldre, skole og lokalmiljø.

2. Innhold

Faglig og fagdidaktisk kunnskap

Studieenhets hovedemner:

- Ekskursjonsdidaktikk
- KRL-fagets estetiske dimensjon

Religionsdialog og andre aktuelle emner kan bli tatt opp i forbindelse med hovedemnene.

KRL-fagets brobyggerfunksjon og rolle i elevenes identitetsdannelse forutsetter god kjennskap til den lokale og nasjonale kulturarven og til andre religioner og kulturer. For å levendegjøre og konkretisere kunnskapen vil store deler av studiet være knyttet til ekskursjoner. Studiet kan foregå i to parallelle løp (se Organisering og arbeidsformer). I det ene løpet vil ekskursjonene gå til mål i og omkring Trondheim mens de i det andre løpet tar utgangspunkt i ekskursjonsmål i et annet land.

Kristendomsdelen og religionsdelen i KRL-faget vil stå i sentrum i dette studiet. Livssyn, etikk og filosofi også vil bli trukket inn. Studentene skal utvikle sin KRL-faglige og sin KRL-fagdidaktiske kompetanse med henblikk på alle trinn i grunnskolen. Bruk av nærmiljøet er viktig i KRL-faget for å konkretisere og eksemplifisere lærestoffet og vil således bli vektlagt. Studiet sikter inn mot å gi studentene faglig kunnskap, slik at de får kompetanse i å tilrettelegge for kontekstuell undervisning.

Religioner og livssyn har til alle tider gitt seg utslag i hvordan mennesker har formet sine omgivelser. Her i landet er gamle og nye kirker de mest i øyenfallende eksempler på dette, men studiet vil også åpne for å oppsøke kultsteder knyttet til eksempelvis samisk religion. Det vil også være aktuelt å besøke hus eller steder hvor religiøse grupper som nylig har innledet sin historie her i landet, har tilhold. Både gamle og nye samlingssteder for religiøse grupperinger vil være aktuelle mål for ekskursjoner som gjennomføres i løpet av studiet.

Gjennom dette studiet vil studentene få praktisk erfaring med å opprette kontakt, avtale møte eller aktivitet og gjennomføre ekskursjonen i tråd med de regler som gjelder for ekskursjonsmålet. Studiet vil gjøre studentene kjent med en rekke vanlige regler for klesdrakt og adferd i forbindelse med besøk i ulike religioners forsamlingshus. Den religionshistoriske og kulturelle bakgrunnen for disse reglene vil også bli behandlet.

Den estetiske dimensjon står sentralt i KRL, og studiet vil gi en innføring i hvordan ulike religioners kultsteder og forsamlingshus vanligvis er utformet, og hvordan de blir brukt. Dette omfatter blant annet landskap, arkitektur, innredning, utsmykning og billedtradisjon.

Studiet vil gi en innføring i de vanligste bygningstypene innenfor buddhisme, hinduisme, islam, jødedom og kristendom. I henhold til gjeldende læreplan for grunnskolen er kristendommen viet langt mer plass enn de andre religionene. Derfor vil kirker og deres utforming og utsmykning bli mer utførlig behandlet enn de andre bygningstypene. Tilsvarende vil kristen ikonografi bli mer utførlig behandlet enn de andre religionenes billedtradisjoner.

Studiet vil gi en grunnleggende innføring i kirkearkitektur, med vekt på utforming og bruk opp gjennom historien. Den teoretiske kunnskapen skal konkretiseres gjennom ekskursjoner der studentene selv, støttet av faglærer, knytter teorien til fysiske strukturer.

Kristen ikonografi og symbollære vil på samme måte knyttes til konkrete eksempler, slik at studentene oppnår en trygghet i forhold til å identifisere og tolke bilder og symboler. De symboler, bilder og personer som er omtalt i grunnskolens fagplan vil bli vektlagt.

På en tilsvarende måte vil studiet gi en innføring i minst én annen religiøs tradisjons bygninger og utsmykningstradisjon.

Å være lærer i KRL

Et viktig mål er at studentene skal utvikle sine evner til å legge til rette for god KRL-undervisning. De vil få øvelse i å anvende den fagdidaktiske kunnskapen. Å være lærer i KRL er blant annet å tenke kontekstuell om undervisning. Studieneheten vil legge til rette for at studentene utvikler forståelse for det læringspotensialet som ligger i bruk av lokalsamfunnet i forbindelse med undervisning i KRL.

Praktisk erfaring med å gjennomføre ekskursjoner vil stå sentralt i studiet. Studentene vil delta i planlegging, organisering og gjennomføring av ekskursjoner. Planleggingen vil omfatte både faglige forberedelser knyttet til den aktuelle religionen og fagdidaktiske refleksjoner i forhold til hvordan ekskursjonen bør forberedes i en elevgruppe og i forhold til en foreldregruppe.

Studentene vil få erfaring med å organisere ekskursjoner ved at mindre grupper får ansvar for hver sine ekskursjonsmål. Gruppen vil være ansvarlig for å organisere transport til og fra og planlegge undervisningsopplegg på stedet. I tilknytning til undervisningsopplegget skal gruppen presentere en fagdidaktisk begrunnelse for de valg som ble tatt. Begrunnelse for valg av innhold og metode må sees i sammenheng med rammer og elevforutsetninger. For hver av ekskursjonene vil det bli lagt til rette for drøftinger av faglige og fagdidaktiske emner. Her vil lærerrollen under ekskursjoner bli drøftet.

I studieneheten vil det bli lagt opp til metarefleksjoner over KRL-faglige spørsmål som vil gi grunnlag for utvikling av studentens egen KRL-lærerrolle.

Arbeid med differensiert undervisning og tilpasset opplæring vil bli særlig vektlagt. Den muligheten grunnskolens elever har til avgrenset fritak fra faget er oftest aktuell i forbindelse med besøk i kirker og andre gudshus. Studentene vil kunne få arbeide med alternative opplegg for elever med fritak. Foreldresamarbeid i forbindelse med ekskursjoner vil i slike tilfeller være aktuelt. Dette studiet vil hjelpe studentene til å legge til rette for dialog med hjemmene, slik at behovet for fritak reduseres.

Samhandling og refleksjon

Studentene blir utfordret på samhandling og refleksjon i forbindelse med arbeidsoppgavene i studiet. De får trening i å arbeide i team, ettersom de skal forberede og gjennomføre ekskursjoner i grupper. Etterarbeidet vil bl.a. omfatte en refleksjonslogg over samarbeidet i gruppa. Samordning av de forskjellige ekskursjonene i forhold til hverandre vil kreve samarbeid mellom de ulike gruppene, faglæreren samt institusjoner og enkeltpersoner i nærmiljøet.

I arbeidet med forberedelse av undervisningsopplegget vil studentene bli oppfordret til å se KRL-faget i relasjon til andre fag. Der målet for ekskursjonen åpner for tverrfaglige opplegg vil det forventes at studentene gjør bruk av disse mulighetene.

Ekskursjoner åpner for en annerledes måte å være sammen på for lærer og elever. De muligheter dette gir for samtaler, refleksjoner, undring og spekulasjoner vil bli behandlet i studieenheten. Gjennom faglig trygghet skal studentene få mot til å gripe de gylne øyeblikk ekskursjoner kan by på.

3. Organisering og arbeidsformer

Studiet går over ett semester. Undervisningen vil foregå i to parallelle løp, med felles oppstart og avslutning. I det ene løpet vil all undervisning og alle ekskursjoner foregå i og omkring Trondheim. Det andre løpet vil omfatte en studietur med ca en ukes varighet til for eksempel Roma. Kostnader ved ekskursjoner dekkes av studentene. Detaljene i forbindelse med organisering av enheten vil gå frem av semesterplanene.

Undervisningen vil omfatte forelesninger, gruppesamlinger og ekskursjoner. Det vil bli gitt veiledning i forbindelse med skriving av oppgaver og forberedelse av presentasjoner. Ekskursjoner vil foregå både i hel gruppe og i mindre grupper, med samling før og etter for å forberede og oppsummere.

Mindre grupper av studenter skal samarbeide om planlegging og gjennomføring av ekskursjoner. Studentene i den ansvarlige gruppen skal gi en muntlig presentasjon ved ekskursjonsmålet. Studentene skal levere et skriftlig arbeid med fordypning i minst ett av fagets hovedemner (se Vurderingsordning). Dette arbeidet skal vise studentens fagkunnskaper knyttet til et aktuelt ekskursjonsmål. Krav til omfanget av den skriftlige oppgaven og andre mer spesifikke krav vil framgå av semesterplanen.

Alle studentene skal skrive logg knyttet til forberedelser og gjennomføring av ekskursjonene. Både gruppen som er ansvarlig og de andre studentene som deltar på ekskursjonen, skal skrive logg. (Arbeidet forberedes og følges opp i gruppesamlinger og forelesninger.)

Studiet vil være åpent for internasjonale studenter. Undervisningen vil bli tilrettelagt på engelsk for internasjonale studenter som har behov for dette.

Obligatorisk studiedeltaking

- Ekskursjoner
- For- og etterarbeid til ekskursjonene
- Studievurdering

Nærmere opplysninger om tid og sted for de ulike delene av den obligatoriske studiedeltakingen vil fremgå av semesterplanen. Det vises for øvrig til Regler for frammøte og studiegang ved Avdeling for lærer- og tolkeutdanning.

4. Vurderingsordning

Obligatoriske arbeidskrav

- En skriftlig plan for studentens fremlegg på ekskursjonsstedet.
- Muntlig fremlegg på ekskursjonsstedet.
- Refleksjonslogg basert på ekskursjonene.

Semesterplanene vil opplyse nærmere om hvor i studiet de ulike arbeidskravene ligger.

Grunnlag for karakterfastsetting

- En skriftlig fordypningsoppgave med fordypning i minst ett av studiets hovedemner.

For å få godkjent emnet, må både obligatoriske arbeidskrav og skriftlig fordypningsoppgave være bestått. Obligatoriske arbeidskrav og skriftlig fordypningsoppgave vurderes med vurderingsuttrykkene bestått /ikke bestått.

5. Kunnskapskilder og hjelpemiddel til eksamen

Semesterplanen for studiet skal inneholde en foreløpig pensumliste ved studiestart. Justeringer av den foreløpige pensumlisten gjøres etter samråd med studentene. Endelig pensumliste og hjelpemidler fastsettes av dekan senest 2 måneder før avsluttende eksamen. Ved den muntlige prøven må hjelpemidler godkjennes på forhånd av faglærer.